

ТРИ ЦЕНТИ в Зл. Д. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТИВ За кордоном.

Тел. „Свободи“: BERGEN 4-0807 — 4-0237. Тел. У. Н. Спрэй: BERGEN 4-1016

THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

НАИБІЛЬШИЙ ПОВІТРЯНИЙ ТРАНСПОРТ ПЕРЕЛЕТІВ КОНТИНЕНТ БЕЗ ЗАПУЩЕННЯ

Вашингтон, 3 лютого. — Над-літак Конститушен, приналежний до маринарки, збудований для перевозу 180 осіб, перелетів без запуску понад континент Злучених Держав з Пало-Алто, в Каліфорнії, до Вашингтону впродовж 9 годин і 36 минут. Він перебував у тому часі 2,557 миль. Літак віз 90 осіб, отже це було найбільше „людське карго“, яке досі перевезено повітрям без перестанку. У „наборі“ було 72 подорожних і 18 членів екіпажу. Між ними був проти-адмірал Джон Г. Кесиді, один з передових повітряних командантів у другій світовій війні.

Конститушен це тип найбільших торговельних літаків. Він має два поверхи. При вилеті в Пало-Алто пущено в рух шість ракет, які допомогли йому піднятися вгору. Для підлету великих літаків уживають ракет уже від двох років.

ПОГОДЖУЮТЬСЯ НА 70 ЛЕТУНСЬКИХ ГРУП ДЛЯ ОБОРОНИ.

Вашингтон. — Представники летунських відділів армії, маринарки й Кривої Гвардії, які організують департамент повітряних сил, після довгих дискусій і перепалок, погодилися остаточно, що закон про оборону повинен створити 70 повітряних одиниць. До згоди прийшло на переслуханні в комісії збройної служби палати репрезентантів. Надіються, що відповідний законопроект перейде швидко в повний палати. Повітряні сили мали б мати 502,000 офіцерів і мужів, а крім того 400,000 резервістів. Попри те існують маринарки Кривої Гвардії в силі 100,000 офіцерів і мужів. Для належного вряду тих людей треба втримати 24,000 літаків, які мали б разом 450,000,000 фунтів вартості.

ВОЕННА ФЛОТА ЗМЕНШУЄ КІЛЬКІСТЬ КОРАБЛІВ.

Вашингтон. — З огляду на обмежений бюджет на 1950 рік команда маринарки зменшить кількість морських літаків і кораблів і перенесе частину своїх бойових сил з Тихого океану на Атлантичний, як це оприлюднив секретар маринарки Джон Л. Соліван. Він виявив, що флота скасує 72 різноманітних військових кораблів, між ними три літаконосці, дев'ять легких кружляків і три проти-повітряних кружляків. Сила флоти буде зменшена на 29,500 людей. При такому зменшенні сил буде зредукованих 13 повітряних станцій. Замість теперішніх 8,183 літаків буде маринарка мати 7,765.

АМЕРИКА МАЄ НАЙМОГУТ- НІШИЙ РОЗБИВАЧ АТОМІВ.

Берклі, в Каліфорнії. — Каліфорнійський університет має наймогутніший розбивач атомів, який уживає електронів для цієї цілі. Це оприлюднило Американське Фізичне Товариство. Машина випускає цілу струю електронів проти металевих влуч, щоб звільнити сніп промінів. Екс в силі 300,000,000 електронічних вольт. Цю машину використовують для пізнання границь науки про атоми. При її допомозі надіються створити цілу нову науку.

Труман відсилав Сталіна до Об'єднаних Держав на переговори про мир

Вашингтон, 3 лютого. — Президент Труман заявив на пресовій конференції, що Злучені Держав не будуть переговорювати з СРСР про мирний пакт поза Організацією Об'єднаних Держав, навіть коли б інші держави були запрошені до окремих переговорів з Росією. Оця заява Трумана це перший прилюдний вияв поглядів президента на представлення Сталіна, щоб вони обидва зіхалися на розмову в справі миру між обома державами.

Не зважаючи на те, президент знову заявив готовість прийняти Сталіна як гостя в Вашингтоні, цим разом одначе не в Білому Домі, а в Домі Блера, де президент мешкає тимчасово, поки переведуть реліквію Білого Дому. Президент Труман виключив Аляску як місце для переговорів, коли про таку можливість запитав його один з кореспондентів.

У справі адміністрації американської зони в Німеччині президент сказав, що вона більше належатиме до департаменту війни і що генерал Лушус Клей остаточно на своїх постах як військовий губернатор Німеччини. Про заяву секретаря Ачесона в справі „мирового представлення“ Сталіна през. Труман сказав, що цю заяву оприлюднив Ачесон на основі порозуміння з ним самим.

УРЯД ПРИГОТУВЛЮЄ ФАХОВИХ ЗНАВЦІВ ДЛЯ МІЖНА- РОДНИХ ПЕРЕГОВОРІВ

Вашингтон. — Адміністрація през. Трумана підготувала цілий корпус фахових знавців для ведення різноманітних міжнародних переговорів на майбутнє. Такий план має на меті три точки: 1. Щоб уможливити секретареві стейту Ачесонові постійне перебування у Вашингтоні при боці президента, коли він потребуватиме його поради в закордонних справах; 2. щоб притримати в столиці високих урядовців департаменту стейту і не розпорювати їх по цілому світі, як це було в минулому; 3. щоб використати таланти людей, які надаються на такі переговори і приділяти їм до відповідного завдання, коли трапляється нагода. Членів такого корпусу фахівців мав би назначити президент і вони мали б становити „загальних амбасадорів“, не прив'язаних до одного місця.

В ЧЕТВЕР ВИСТУПІТЬ ПО РАДІО ПРЕДСТАВНИК У. Н. РАДІ

Нью-Йорк, 4 лютого. В найбільшій четвер, дня 10-го лютого в годині 10 до 10:15 ввечір виступить по радіо з інформаціями про українські змагання член і делегат Української Національної Ради, інж. Дмитро Андрієвський. Його виступ передаватиметься в рамках програми „Розмови з лідерами на вигнанні“, зі станції WWRL, через яку досі промовляв вже м.і. б. югославський король Петро II, і такі загально відомі європейські політичні керівники як Папанек, Годжа, Гафенку, Пуста, Надь, Варга, Модельські, Чернов та інші. Добре було б, щоб на цей виступ представника УНРади звернули увагу американським радіослухачам.

ЗАПОВІДЖЕНО 6 ДАЛЬШИХ ТРАНСПОРТІВ З НОВИМИ ІМІГРАНТАМИ

Філадельфія, 4-го лютого. — Канцелярія ЗУАДКомітету одержала офіційне повідомлення про шість чергових транспортів з новими іммігрантами, які в найближчому часі мають приїхати до ЗДА та на яких старанням ЗУАДКомітету приїде понад 400 українців. Транспорти заповіжено: 1. Марін Флешер на 11-го ц. м. до Бостону; 2. Марін Джемпер 15-го ц. м. до Нью-Йорку; 3. Ірні Пайл 20. ц. м. до Бостону; 4. Марін Тайгер 24. ц. м. до Нью-Йорку; 5. Марін Шарк 27. ц. м. теж до Нью-Йорку. 6-го березня приїде не означений ще паролла до Нью-Орліна. По іменні списки нових іммігрантів, що приїдуть через ЗУАДКомітет, будуть проголошені в цьому щоденнику негайно після їх одержання. ЗУАДКомітет закликає Переселенців О-середики в Нью-Йорку, Бостоні, Балтиморі, Шикаго, Дітроїті і в інших місцевостях, щоб вони вже тепер поробили відповідну підготовку до зустрічі з нашими братами з Європи.

Кард. Міндсенті признається до вини „в принципі“

ПОТВЕРДЖУЄ БІЛЬШІСТЬ ВИДВИГНЕНИХ ПРОТИ НЬОГО
КОМУНІСТИЧНИХ ЗАКИДІВ, АЛЕ ЗАПЕРЕЧУЄ ВИНУ В
„ЗМОВІ ПРОТИ ДЕМОКРАТІЇ“

Будапешт, 4 лютого. (ЮП) — Вчора тут перед комуністичним „народним трибуналом“ почався драматичний процес проти примаса католицької церкви в Мадярищині, кардинала Йозефа Міндсенті, обвинуваченого в „змові проти народної демократії“ в шпигунстві.

БОЛЬШЕВИКИ ЗАСТАВЛЯ- ЮТ МАДЯРСЬКИХ ЄПІСКОПІВ ЗІРВАТИ З ВАТИКАНОМ

Відень, 4 лютого. — З поінформованих джерел тут повідомляють, що комуністичний уряд Мадярищини поінформував три тижні тому католицьких єпископів в тій країні, що вони мусять зірвати зв'язок з Ватиканом та створити національну католицьку церкву, незалежну від Папи. Кардинал Міндсенті перед своїм арештом мав натякнути, що він готовий вийти з країни, якщо його особа мала б стояти на перешкоді замирення між урядом і церквою. Проте, большевики воліли поставити кардинала під суд. Інші єпископи відкинули домагання уряду.

УКРАЇНЦІ МАЮТЬ ПРИЧИНУ ПИШАТИСЯ...

Американський відгомін на виступи п-ні Рабейт. В останньому часі цілий ряд американських газет надрукували ширшу інформацію про виступ європейської делегації на Світовий Конгрес Українського Жінотства, п-ні Дарії Рабейт, в поодиноких українських громадах з докладами про українську визвольну боротьбу.

АМЕРИКАНСЬКА РІШУЧІСТЬ В МІЖНАРОДНИХ СПРАВАХ

ВІДПОВІДЬ АЧЕСОНА НА ПРОПОЗИЦІЇ СТАЛІНА ВВАЖАЄТЬСЯ ПОТВЕРДЖЕННЯМ ТА ЗАГОСТРЕННЯМ
ДОТЕПЕРІШНЬОГО КУРСУ.

Лейк Соксес, Н. Й., 4 лютого. — Відповідь державного секретаря Діна Ачесона на останні пропозиції Сталіна, точніше, його рішуча відмова від будь-яких розмов зі СРСР, а також його виступом нового керівника американської закордонної політики в конкретній міжнародній справі і її широко коментується в міжнародних дипломатичних колах. Це тим більше, що на цю тему роблено різноманітні здогади після реєстрації ген. Маршала. Тоді були голоси, що Ачесон готов злагіднити курс американської політики у відношенні до СРСР в Європі, приділяючи більше уваги Азії. Можливо, що власне ці здогади й були однією з причин підступної советської „мирної офензиви“, завершеної останніми виступами Сталіна. Після останнього виступу Ачесона в колах Об'єднаних Націй вважають, що новий секретар готов не тільки продовжувати курс політики ген. Маршала, але його ще і відповідно загострити. Йдеться головню про Берлін і Німеччину, що й було безпосередньою причиною теперішнього советсько-американського напруження. З поінформованих кол заявляють, що Ачесон тепер цілком відкидає думку однієї советської замітки в Берліні, як есентаційний компроміс для перервання блокади та готовий дати ще більшу піддержку безкомпромісній політиці американського військового губернатора в Німеччині, ген. Клея. Становище Ачесона було деякою несподіванкою для багатьох політиків, що заповідали злагіднення американського відношення до СРСР після перебрання ним державного департаменту. Виступ президента Трумана, що повністю піддержав становище Ачесона, з черги викликав велике вдовільня в міжнародних колах.

ПАРЛАМЕНТ ВІТНИ СПРАВУ УЧАСТІ НОРВЕГІЇ В АТЛАНТИСЬКОМУ ПАКТІ.

Осло, 4 лютого. — Норвезький міністер закордонних справ заявив вчора в парламенті, що він намагається одержати дальші і конкретніші висноження щодо передумов участі Норвегії в Атлантичському оборонному пакті. Тоді ціла справа буде предложена парламентові до вирішення. Міністер вважає, що ООД під цим оглядом не вистачає та що Норвегія в її положенні мусять оглядатися за конкретною безпекою.

СОВЕТСЬКА ПРОПАГАНДА В СПРАВІ ПРОПОЗИЦІЇ СТАЛІНА.

Москва, 4 лютого. — Советська пропаганда машина почала цілою парою використувати останні виступи Сталіна зі запрошенням президента Трумана за залізну заслонку на розмову. Американське становище в цій справі большевики пробують представляти як „страх“ американських „підпалювачів війни“, щоб ці розмови не підважили основ їхньої воєнної політики. Проте, закордонні спостерігачі стверджують, що Кремлю тепер доводиться досить важко привертнути в опіні свого власного народу захитаний американським становищем авторитет Москви в міжнародних справах. Советський нарід має наявний доказ, що Америка це не Гітлер, з яким Сталін міг ділитися світом як двоє гангстерів зрабованою добичкою. Це з черги сильно збільшило й надії советських народів на їх власне визволення.

ВІДКРИТО ІТАЛІЙСЬКО-Ю- ГОСЛАВСЬКИЙ КОРДОН ДЛЯ ТОРГІВЛІ.

Удіне, Італія, 4 лютого (ЮП). — Вчора ввечір Італія і Югославія підписали

ПОДІЛ БЕРЛІНА З ВІНИ СОВЕТІВ АЖ ТЕПЕР ЗА- ВЕРШЕНИЙ.

Берлін, 4 лютого. — Цілковитий поділ Берліна на східний і західні сектори аж вчора остаточно завершено, як Совети розбили ще останню інституцію, яка формально продовжувала свою роботу під чотирьох державною контролею, іменню, міський суд, що мав своє приміщення в советському секторі. Як головний суд відмовився виконати советський наказ поза советськими повноваженнями, іменню щодо персональної обсади судової адміністрації, Совети на кілька годин заарештували його, видаючи рівночасно закиди, мовляв, він переносив судові акти в американський сектор. Не маючи можливості виконувати свої функції, суд рішив перенести в західні сектори, а совети зі свого боку встановили свій власний суд.

ПАРЛАМЕНТ ВІТНИ СПРАВУ УЧАСТІ НОРВЕГІЇ В АТЛАНТИСЬКОМУ ПАКТІ.

Осло, 4 лютого. — Норвезький міністер закордонних справ заявив вчора в парламенті, що він намагається одержати дальші і конкретніші висноження щодо передумов участі Норвегії в Атлантичському оборонному пакті. Тоді ціла справа буде предложена парламентові до вирішення. Міністер вважає, що ООД під цим оглядом не вистачає та що Норвегія в її положенні мусять оглядатися за конкретною безпекою.

ЧЕРЧИЛ ВИПРАВДУЄ ГО- ЛАНДСЬКУ АКЦІЮ В ІНДОНЕЗІЇ.

Лондон, 4 лютого. — Вчора, під час однієї голандської імпрези в столиці Британії, на якій окремо шановано Вінстона Черчила, він виступив промовою, стверджуючи, що Голландія своєю акцією в Індонезії намагається врятувати ту країну від хаосу і комунізму. Свої твердження Черчил аргументував прикладами великого владу Голандії в світовий прогрес.

ПІДГОТОВКА КОМУНІСТИЧ- НОЇ АКЦІЇ В ПОРТУГАЛІЇ.

Лісбон, 4 лютого. — Бурний португальський міністер закордонних справ і португальський амбасадор в Лондоні, д-р Арміндо Родрігес Монтеїро, виявив вчора в пресі, що комуністи у Франції, Бельгії, Італії та інших країнах почали масово викуплювати португальські гроші (ескудо), збираючи фонди для організації комуністичної п'ятої колонії в Португалії. формально свій перший торговельний договір та вперше від 1947 року відкрили для взаємної торгівлі свій кордон. Торговельний оборот між обома країнами встановлено на приблизно \$8,000,000 річно.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1938.

PEREPLUATA:		SUBSCRIPTION RATES:	
Ha рік	\$7.00	One year	\$7.00
Ha рік року	\$3.75	Six months	\$3.75
Ha три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
B Джерзі Сіті і закордоном:			
Ha рік	\$10.00	One year	\$10.00
Ha рік року	\$5.25	Six months	\$5.25
Ha три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Число з понеділка (англійською Частину):			
Ha рік	\$2.50	One year	\$2.50
Ha рік року	\$1.50	Six months	\$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВІДПОВІДЬ СТАЛІНОВІ

Дін Ачесон, новий секретар стейту, здобув собі відразу симпатії представників преси, бо розмовляв з ними в часі пресової конференції про важні й складні справи щиро й відверто, даючи їм багато цікавого матеріалу до проголошення в газетах, що є для них найважливіше. Та — беручи справу за становища загального добра — куди важливішим є признання, дане пресою Ачесонові за це, що обговорюючи з нею таку делікатну справу, як пропозиція Сталіна в справі побачення й конференції з президентом Труманом, виявився з цього трудного завдання коректно, дипломатично й розумно.

В першу чергу Ачесон підкреслив, що пропозиція Сталіна є нічим іншим, а тільки новим „міжнародним політичним маневром“. Іншими словами Ачесон дав до зрозуміння Сталінові та його кліці з Політбюро, що як американський нарід, так і американський уряд уже добре визнаються на їхніх „триках“. Ачесон говорив про цю справу дещо свободніше, бо вважав пропозицію Сталіна — зовсім природно — неофіційною пропозицією, бо ж її передано тільки через пресову агенцію. Мимоходом кажучи, в консервативній Англії з дива не виходять, як можна в такій важкій справі так поводитись. Поміняючи цю невідповідну дипломатичну форму, Ачесон полагав головний натиск на це, як взагалі можна братись такими способами до полагоди такої важкої й серйозної справи, якою є справа світового замирення. Ачесон зазначив, що на полагоду таких справ, на які Сталін натякає, існують Організація Об'єднаних Держав і Рада міністрів закордонних справ. Тим самим він дав Сталінові до зрозуміння, що скінчився період досконої полагоди міжнародних проблем такими шляхами, що зійшлися два чи три „великани“, як це було за Рузвельта. Тепер такі справи будуть полагоджуватись в присутності представників різних держав, заінтересованих у вирішенні тих проблем.

Ще далі Ачесон підкреслив, що в пропозиції Сталіна нема ніякої „реальної бази“ до нових переговорів, а минулі були безконечним балаканням і кінчилися нічим через саботування совєтських делегатів. Однак двері до нових переговорів є завжди отворені в такій установі як Об'єднані Держави — як слушно сказав Ачесон — всі ті, що змагаються до справжнього замирення світу, повинні це осягати через неї, бо вона якраз встановлена для цієї цілі.

В Англії, як доносять американські кореспонденти, раді, що уряд Злучених Держав не дався зловити на совєтську вудку. Там розуміють пропозицію Сталіна не інакше, як намагання вбити між демократичні потуги кляни незгоди.

Відповідь Ачесона повинна вдовольнити навіть і тих американських лібералів, що дуже побоюються, щоб негативне відношення уряду Злучених Держав до пропозиції Сталіна не дало Кремлю нагоди до нової пропаганди проти американських „воєнних підпалачів“. Побоювання ці йдуть в тому напрямі, щоб на випадок вибуху війни Кремль не мав аргументу, що її спричинили Злучені Держави. Але, як зазначено з боку американського уряду, Злучені Держави не беруться на нікого нападати, ні не думають з кимсь війну зачиняти. Отже боятись повинні хіба ті, що відомі з давних агресій і планують нові.

Американське знання на експорт

Президентова „відважна нова програма“ для допомоги в розбудові ліпшого світу, проголошена в його інавгураційній промові 20-го січня, не сходить з розмов і писань в американських газетах. Ще більше зацікавлення викликала вона серед чужинних людей, прямо тому, що майже всі чужинні країни надіються з цього якоїсь користі для себе.

Дивне, чому так мало людей звертало досі увагу на американську дотеперішню міжнародну діяльність в ділянці технічного й іншого знання, яка вона вже так довго переводить американськими засобами. Аж як президент загорив про невичерпні американські засоби в ділянці знання, щойно тоді світ зачав розбирати, про що йдеться.

З недавніх минулих варта б пригадати на такі загальнозвісні американські діяння, як Нелсона А. Ракефелера в країнах Південної Америки, головно в Бразилії, який створив Основну Економічну Корпорацію для розвитку південно-американських країн американськими доларами і знавцями; як Едварда Р. Стетініуса, компанія для розвитку природних багатств в африканській республіці Ліберії; як американських інженерів, яких запросив уряд Ірану для побудови шляхів, мостів, електривень і т. п.; як знавців американської бібліотечної системи, які на запрошення папи працюють при упорядкуванні ватиканської бібліотеки і т. д. До історії належить американська техніка на допомогу при будові залізниць Петербург-Москва ще за царських часів в Росії.

Правда, згадані підприємства не приватні організації, а щойно з заповідженнями американської допомоги президентом Труманом надіються допомогти під контролею самого уряду, хоч би й приватними фондами. Світ тепер довідується, що така технічно-наукова допомога буде йти в майбутності на підставі якоїсь системи.

Що правда, вже й досі йшла така технічно-наукова праця в чужих країнах, під контролею американського уряду. Для безпосередньо не заінтересованих кол і груп людей варта пригадати, що ще в 1938 р. президент Рузвельт організував для допомоги країн Латинської Америки Міждепартаментову Комісію Наукової й Культурної Співпраці (в скороченні від початкових букв англійської назви ICSSC) з метою „здійснювання постійної кооперативної програми для розвитку економічних, культурних і на-

укових зв'язків з американськими республіками“. Ця праця йде вже 10 років і тільки на прохання урядів південно-американських країн.

На підставі такого порозуміння знавці Злучених Держав і місцеві люди розробили проекти для дослідів мінеральних багатств, метеорологічних станцій, введення спільного стандарту при авіації, розвитку хліборобських кооперативних станцій і т. і. Майже всі департаменти Вашингтонського уряду мають експертів, які йдуть до південно-американських республік на їхнє домагання, щоб сповнити одну чи другу роботу. Засяг праці, яку переводять ці країни при допомозі знавців з Вашингтонського уряду пізнати вже в таких ділянках: консервація землі, ветеринарна практика, наводнення, збирання бавовни — все те в ділянці хліборобства. Статистичні експерти, далі знавці продукції гуми, хемічні інженери, повітроплавство, досвід в установлюванні вільних портів — все те з департаменту горівлі. Замітне, що навіть департамент внутрішніх справ посилає своїх експертів для таких справ, як рибуловство, сільське шкільництво, геологія, а навіть гашення „диких“ вогнів. Зрештою забагато місця забрадо б вичислювання всіх ділянок знання й праці, у яких Злучені Держави допомагають південно-американським націям. На такі цілі видає скарб Злучених Держав від одного до шости мільйонів доларів річно.

Не можна теж поминути американських експертів, які ведуть перед у планях Організації Об'єднаних Держав, головно через такі агенції, як Економічна й Соціальна Рада, Міжнародна Організація Праці, Організація Харчів і Хліборобства, Виховно-Наукова й Культурна Організація, Світова Організація Здоров'я, Міжнародний Банк для Реконструкції й Розвитку, Міжнародна Організація Біженців (загальнозвісна ід скороченням ім'ям ІРО) й н. Беручи участь у таких спеціальних агенціях О.Д. Злучені Держави Америки дають своїх технічних знавців і в такий спосіб починаються до поправи цілого світу.

Тех немає сумніву, що ЗДА найбільше причинилися до складання чартеру Комісії Людських Прав, бо Злучені Держави від свого оснування поширили ідею особистої свободи людини й демократичних засад. В порівнянні до світових потреб оця технічна американська допомога це тільки капля води в ведрі. Потреби світу

нашу цю саму насагу? — питає Бьондін.

— Ні. Світ про ці речі комплетно нічого не знає...

— І дивно... Чому? Які причини?

— Їх багато. Ми, американці бачимо це, можливо, краще, ніж тутешні люди. Я бачу тут забагато романтики, а замало конкретизації. Люди думають абстрактно... А світ хоче бачити тільки ефект. Думає, що сидить у голові героїчного в'язня, ніколи не зворушить чотири мільярди людей, коли її не висловлено навіть звичайним словом...

— Вибачте... Ви народились в Америці? — запитав зненавця Зорин, що сидів, дрімив після своєї капусти.

— Так, — каже спокійно Лисяк.

— Ви ніколи не бачили України?

— Справжньої ніколи. Це вперше...

— І ви не втратили для неї

ані розуму, ані серця? — питає Зорин.

— Чому? Моя мати співала пісню, і цього було досить. Ми жили в Нью Йорку, і ви можете собі уявити, що почувала моя мати між тими хмародерами. Тут її за землею й природою була така велика, що ми, діти, чули її без єдиного слова, і це перемогло.

Ми завжди святкували наше Різдва, Великдень, іли кутю, співали Христос Воскрес. Америка для мене багата, чиста, гарна і велика. Україна тільки занецищений храм, звідки треба вигнати торгівців.

Зорин задоволено посміхнувся. — Цікавий комплекс, бурхливий він. — Може і справді з цього щось вийде...

Почали подавати вечірні вісті, і всі замовкли...

Коротка історія пана у твердому капелюсі.

Нагло ударив мороз. Кальчук писав з Ясиня, що там вже

Лев Ясінчук.

В австрійському круговороті

Важкі обставини, в яких українці живуть уже від сотень років під чужою державною опікою, привчили їх політично думати й загалом займатись політичними явищами не тільки на своїй землі, але всюди по світі, навіть там, де не було б їх земляків. Автім — українці — звісно з своєї журби про других народів. Це випливає глибоко вкоріненої толеранції і свободоловства як у відношенні до себе самих, так і до других. Звісно, що навіть коли в часі радощів і болів родилася Україна в часі російської революції 1917 р., то делегати Національного Конгресу, що зіхалися в Києві 19-го квітня того ж року, журилися кимись національними меншинами на Україні, дарма, що самі ще не користувались повним визволенням і самі були zagrożені московським імперіалізмом.

Тому то не дивуйтеся, що українські скитальці, поселені тільки переходово в Австрії, сліdkують за ходом тутешніх політичних обставин і дій і то не тільки тому, що деякі й їх засягають, але й тому, щоб дечого навчитися на будуче. Так отже — думаю — що й вас поцікавлять вістки про те.

Австрія все ще не є суверенною державою, бо попри власний уряд і парламент мають тут поважний голос чотири окупанти, в деяких застережених справах навіть рішачий. Тому вся увага австрійців звернена на закінчення „державного договору“, як його називають для відрізнєння „мирового“ договору, що ніби то був би не на місці, бо Австрія ані самостійно до війни не приступала, ані її самостійно не вела. Три рази вже переривали наради дотично того договору колишні альянти-великодержави й вони не дожидали до успішного кінця. На 7-го лютого ц. р. вони мають знов зійтись в Лондоні для дальших узгоджень усіх суперечностей у тій справі поміж давніми альянтами. В чому ж головна перешкода. На око є їх декілька. Але на ділі вона в тому, про що не говориться. Якщоб великодержави домовилися, то їхні окупаційні війська мусіли б відійти забратися. Деякі з окупантів тільки на те й ждуть. Але Совєти... Вони ж загналися так далеко на захід, мають у своїх руках Відень,

такі великі, що їх не дається змити. Однак як Америка, за словами президента Трумана, дасть підтримку „відважній новій програмі“, тоді спільними силами нації світу положать тривкі підстави до кращої майбутності людства.

Важкі обставини, в яких українці живуть уже від сотень років під чужою державною опікою, привчили їх політично думати й загалом займатись політичними явищами не тільки на своїй землі, але всюди по світі, навіть там, де не було б їх земляків. Автім — українці — звісно з своєї журби про других народів. Це випливає глибоко вкоріненої толеранції і свободоловства як у відношенні до себе самих, так і до других. Звісно, що навіть коли в часі радощів і болів родилася Україна в часі російської революції 1917 р., то делегати Національного Конгресу, що зіхалися в Києві 19-го квітня того ж року, журилися кимись національними меншинами на Україні, дарма, що самі ще не користувались повним визволенням і самі були zagrożені московським імперіалізмом.

Важкі обставини, в яких українці живуть уже від сотень років під чужою державною опікою, привчили їх політично думати й загалом займатись політичними явищами не тільки на своїй землі, але всюди по світі, навіть там, де не було б їх земляків. Автім — українці — звісно з своєї журби про других народів. Це випливає глибоко вкоріненої толеранції і свободоловства як у відношенні до себе самих, так і до других. Звісно, що навіть коли в часі радощів і болів родилася Україна в часі російської революції 1917 р., то делегати Національного Конгресу, що зіхалися в Києві 19-го квітня того ж року, журилися кимись національними меншинами на Україні, дарма, що самі ще не користувались повним визволенням і самі були zagrożені московським імперіалізмом.

В цьому році — в осені мають бути в Австрії нові вибори до парламенту. Існуючі політичні партії (є їх три) вже лагодяться. Не бракує й таких, що оснували б ще дві нові партії. Але на це мусіла б дати згоду т. зв. Контрольна Комісія, що складається з керівників чотирьох окупантів. Наразі Комісія на це не погодилася. Американський представник висловився проти допущення „незвичайних відліткових груп, що не могли б уважатись за відповідальні політичні партії“.

Австрійський уряд виправдовує зміну закону про надавання громадянства. Розуміється — не нам; сюди прийшли сотні тисяч німців, викинутих з Чех, Мадярщини, Югославії та інших сателітських країн. Між ними є багато всяких фахівців, яких Австрія бажала б задержати в себе. Але в Контрольній Комісії вже третій раз не було згоди в тій справі. На доважок — представник Совєтів зробив закид австрійському уряду, що він роздає забагато громадянства для... Ді-Гі.

На основі Конституції з 1929 р. президента держави вибирає в Австрії весь народ. Тепер домагаються соціалісти зміни в тому напрямі, щоб президент вибирався безпосередньо Національною Радою, себто парламентом. В тій справі має парламент уже кілька проектів, але ще їх не розглядає.

Що значить невластивість держави, може зілюструвати така обставина, що — як заявив прилюдно державний канцлер, д-р Фігль — одна з окупаційних влад (неважко догадатись, котра) вимагала цензурування промови, що її мав виступити державний секретар про підприємства в Австрії, керовані Совєтами. Однак канцлер протестував твердо: „Ми не піддамося цензурі! — й будемо відважно продовжувати боротьбу при всяких умовах за свободу наших громадян і за їхнє право“.

Правдоподібно й на тому відтинку рушиться дотеперішній застій. Скитальщина помітно корчиться, а це в свою чергу наповнює журбою тих, що залишаються.

Попри всі ті справи засадничі, чи вищої політики зосереджує багато уваги населення Австрії (між тим і нашої), як укладється відношення цін на товари щоденного життя до покупної сили. Австрія ще не скасувала контрольованої господарки, т. зв. „планового господарства“, тільки в дечому її обличила. Колишні заповіді, що реформа валюти (після війни вже два рази переведена) доведе до обнижжя цін, не справдилася. Ця обіцянка показалася мільйонною банькою. Деяких артикулів (повного молока, масла) ми вже не бачили в приділах повні — два роки, дарма, що н. пр. Тироль це країна тваринного господарства. Можна їх купити тільки „на чорно“ за великі гроші. Консумент думає, що контрольована господарка вже не потрібна, бо держава має навіть деякі припаси завдяки американським доставкам. Але що тоді робили б великі десяти-тисяч урядників, що бавляться таким невдачним розподілом! Про око — то роблять собі „взаємні закиди“ покупці купцям, менші купці гуртовникам, а ті знов доставляють. На ділі — то коріння лиха такі треба би шукати на урядових столах.

Відколи розвалили велику Австро-Угорщину, то Австрія, як республіка мала велетенські доходи з чужинних туристів, що зїздилися з цілого світа в ці прекрасні високі Альпи та позолочували цей край своєю високою цінною „валютою“. До післявоєнних румовиш, що залишилися як наслідок „удачного“ бомбардування в часі останньої війни, цей рух був притишеним. Тепер він знов відновлюється, маючи в горах притягаючу силу як літом, так і зимою. З початком лютого ц. р. має загостити до гірської місцевості в Тіролі, Ст. Антон, навіть голландська королівська пара з своїм почотом. Видно, що Індонезія не справляє особливої журби, а спускається на „листях“ та „найкраще“ — в зимі.

На нашому скитальчому терені помітний жвавіший рух. Від часу до часу приїжджають представники різних держав: Аргентини, Канади, Австралії, аргіте й Нова Зеландія. Навіть для американського консула з ажадала й організація ІРО пропонує виповнення 7-сторікових квестіонарів від тих, для яких аплікацію прийняла Вашингтонська переселенча комісія.

Правдоподібно й на тому відтинку рушиться дотеперішній застій. Скитальщина помітно корчиться, а це в свою чергу наповнює журбою тих, що залишаються.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

УЛАС САМЧУК

СОНЦЕ З ЗАХОДУ

РОМАН.

20)

Це було дуже ефектно. Юрби польських студентів з каменюками, крик — геть з Україною, брязкіт скла, вигук, постріли. Потім хочеться реконструювати кілька сцен пацифікації. Горять школи, летять в повітря церкви і Провсвіт. Далі Береза Каргузська, але це вже тече. Це вже надто масовка. А особливо тяжко мені подати Соловки. Де візьмеш образів? Сибір, мільйони загнаних. Це ж, панове, не легко з нашими малими засобами, або хоч би голод тридцять третього року. Але це дуже важливо, панове. Це ж історія. А от хоч би цей новий зрив. Чехо-Словачина, Мюнхен, Віденський арбітраж, Січ... Сцени малярських і польських терористів вже маю. Тепер тільки потребу відповідне підкреслювання. Я вже говорив з Кальчуком, і він мені обіцяв...

Бьондін скінчив і взявся за яйце з маслом. Молодий Лисяк сидів, прикушував уста і міркував. — Я беру це трохи в іншому розрізі. У мене мусить бути трошки психології... Тут також коїче треба подати розірваність подій, страху напружені думки, чину, перешкод, злої волі, що переходить у трагіку цілого світу... Це має бути не людський, а Божий голос, — казав молодий Лисяк.

— А чи зафіксовано взагалі

вповні людським, і тільки якась дуже мала перешкода вносить до нього нотку німої неозначеності. Біла цього майже міністра секретар міністра Рева, Ворон. Чорний, суворий і вибушний. Голос хриплий і придушений. Коли говорить, то говорить цілком тілом. Молодий Селегій довершує це таємне гроно, і, коли тут ще мовчав, то тільки тому, що бракує пана гімназійного професора і якогось там радника Гупала...

— Тіе! — каже Ворон до Комаря. — Хто тобі сказав, що то я прозравив? — Начальник пропаганди підносить голову. — Не скажу. — Та Бог би, та побий! Та я нікому не казав і не скажу. Видуваю, чортіе!

— Не розумію, — каже Тома Рогой. — Як наші люди все роблять по-українськи. — Це натяк на спізнєння Гупала. — Томо! Та починай. Нас тут більшість, — каже Ворон. (Дальше буде).

Ю. Бойко:

„В дому роботи, в країні неволі...“

1)

„У селі Тучапи, Снятинського району, взяли енкаведисти Карпюка Михайла, місцевого музиканта, найсвідомішого в цьому селі українця, і сказали, що він учасник націоналістичних банд і мусить змерти за „самостоятельну“. Вивели його між село. Попельники й Тучапи і зібрали всіх людей з сел Драгасинів, Тучап та Попельників. А тоді сказали людям, що Карпюк хотів за ним „самостоятельно“ і сьогодні, як сучасник націоналістичних банд, сконати має. На березку прибили перехрест, роздягли його до нага і розп'яли, прибивши руки до перехрестя і прив'язавши ноги. І повісили напис над головою — „за самостоятельну“. А тоді відкрили мітинг, з якого люди, плачучи, повтікали. Потім привели на це місце жінку і дитину українського повстанця, багнетами їх під хрестом закололи, а розп'ятого, напівмертвого, достригли“.

Так звучить правдиве оповідання того, хто це все бачив на власні очі. Коли я розповів про це своїм друзям, наддніпрянцям, один з них сказав мені: „Як повірити цьому? Я знаю більшовицьку систему, знаю жорстокість більшовиків у льохах НКВД — але, щоб так прилюдно?“

Мій знайомий не був у ССР з 1941 р. І, як багато інших, він дивиться на ССР очима людини, що знала його до 1941 р. Тимчасом союська дійсність сьогодні — зовсім інша, і зрозуміти її можна тільки тоді, коли пильно придивитися до всіх змін, які відбулися у внутрішньому житті ССР за останніх 7 років. Те, що в передвоєнній дійсності здавалося сталим і чітко окресленим, сколихнуло війна до самих основ. Життя розвивається, і на кожному кроці його — гострі драматичні конфлікти. Могутня система, що, здавалося, так міцно стояла, сперта на підвалинах тотального жалювого терору, тотальної неперервної пропаганди і переважних дошкульних уразок, що їх загоїти не спроможна і досі. А життя йде так, що уразки і ті тільки все більше розтягують, і хто знає, чи не стануть вони, саме вони, смертельними для нової східної деспотії.

Розкладові процеси позначають різні ділянки союської дійсності. ВКП (б) далеко не відповідає тому ідеалові, який окреслили „соби кремлівські проводирі“, вона не є тим струнким авангардом „соціалістичної революції“, яким мала б бути. І що частіше лунають розмови про героїзм комуністів, про жертвенність, то менше цього героїзму і жертвенності лишається в лавах партії. Партія розпухла до нечуванних розмірів, перейшла за 6,3 млн. У лютий праби війни треба було міцно в'язати з партією всіх, хто хотів з нею пов'язатися. В смертельній небезпеці не можна було ставити перепон у вступі до партії ні авантюристам, ні кар'єристам, ні мародерам, ні іншим, хто був цілком байдужий до ідейних прагнень комунізму.

Партія стала до певної міри драглистою масою, в якій значна частина, за визнанням союського вельможі Маленкова, так слабо теоретично підготована, так слабо включена в духовне життя партії, що потребувала б політичного виховання на підставі досить таки елементарної брошури — біографії „товариша Сталіна“. Чистка цієї набряклої партії — справа немилуча, якщо йшло б про докорінне її оздоровлення. Але впливає питання — чи

знайде партія всередині себе такі сили, які дали б їй змогу позбутися щонайменше кількох сотень тисяч людей, що обтяжують її? Важка і небезпечна операція!

Внутрішню кризу системи, якнайкраще, відбиває загальна державно-бюрократична система. Хабарництво та спекуляція державним майном стали дуже поширеним явищем, не лише серед дрібних урядовців державного апарату, а і серед його можновладців. Раніше, до війни, здається, не траплялося фактів, коли б можна було за допомогою хабаря вирватися з лабет НКВД. Тепер і це іноді стає можливим. Раніше вартували енкаведисти, „рядовики“, були бездоганно вишколеними і бездумними створіннями, механічними салдатами. Сьогодні навіть вони, після доброї чарки з цивільними приятелями, дають волю своєму язикові, і тоді виявляється, що могутня повинь опозиційних настроїв, що ширяться у повітрі, виводять зі стану летаргії навіть мозок цих дотепер механічних слухняних прислужників сталінського режиму.

Союська система ще задовго до війни творила категорію людей упривілейованих правно і збагачених матеріально. Це — всілякі главки, директори, старшини вищих воєнних рангів, партійні діячі, чільніші (але незвичайні найталановитіші) мистці, найвидатніші (але не найпрацьовитіші) стахановці тощо. Сьогодні ця категорія розрослася і обросла товщем. Процес її виокремлення в суспільстві став настільки наочним, що ця категорія людей навіть дістала в народі відповідну назву — „союський буржуазі“, або скорочено — „совбури“. Цим класовим розколом розвивається в ССР наочно доведено крах ілюзій соціалістичного експерименту, що нібито змагав до „безкласового суспільства“, а насправді лише заміняє капіталістичну буржуазію своєю „соціалістичною“ буржуазією.

У злидненні довоєнній дійсності матеріальні контрасти особливо вражають. „За що боролась?“ — це питання ставить собі кожний, хто не належить до категорії совбурів, дивлячись на їхні авта, на їхні шуби, на їхні фешенебельні ресторани, на розцятковані в стилі розкоші катерининських часів військові мундури. Каторжний характер праці до війни ніколи не виступав так являно, як тепер.

У Союському Союзі все частіше застосовують нічну працю в полі, при штучному освітленні. Під час війни і після неї на союських заводах працює така мала, що ростом не сягає вартатів, і працює вона також вночі. Робота дітей на заводах стала в ССР настільки поширеним явищем, що про неї, зокрема про нічну працю дітей, але не тільки періодична преса, але й драматурги (Полевой „Невгамиме подурья“). Отже, й дітей в ССР тепер визисковують так, як їх визискували ще на зорі капіталістичного розвитку в Англії, що його так яскраво змалював колись К. Маркс.

(Кінець буде).

Вступайте в члени У. Н. Союзу

ІРИНА АРТИМ
ПРОЩАННЯ
ЗБІРКА Оповідань
в кольоровій оцілці
Стопін 100. Ціна 35 п.
Замовлення слати до:
„СВОБОДА“
Р. О. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЬО ЙОРК, Н. Й.

Свято Бою під Крутами.

Геройську смерть трьох-сот студентів-юнаків, що зложили свої буйні голови й молоде життя на жертвеннику своєї Батьківщини тому тридцять років у бою під Крутами, та своїми грудьми заслонили столицю Київ перед московсько-більшовицькою ордою, вшанувала Українська Студентська Громада в Нью Йорку дня 29-го січня 1949 „Святочними Сходинами“.

У невеликій залі Українського Демократичного Клубу, прибраній великим національним прапором, зібралося біля 60—70 студентів та запрошених старших громадян. Було теж декілька членів Ліги Української Американської Молоді. Сходини відкрив голова У. С. Г. п. Шандра, вивіз присутніх вшанувати полеглих героїв одно-мінутною мовчанкою та віддав слово п-ні Лесик, що виголосила короткий, річевий та добре обдуманий реферат, навісвітлюючи цю подію як одну з найбільших героїчних чинів в нашій історії та називаючи бій під Крутами українськими „Теропілками“.

Після реферату виступив хор „Боян“ під управою П. Крушельницького та відспівав три пісні: 1) Ну і що ж як прийдесть вмирати... 2) Єднаймося діти України та 3) Засяло сонце...

У третій точці п. Слободян віддавав слово за питомою його експертизою гарну, коротку деклямацію, якій влучно пов'язано цю історичну подію з теперішнім змагом У. П. Армії та цілого українського народу. На закінчення хор і присутні відспівали „Не пора, не пора“ і „Ще не вмерла України“.

За влаштування цього скромного, святого бою під Крутами належить признання Українській Студентській Громаді, бо це є святкування великого чину української молоді, що має незвичайно велике виховне значення для нашого громадянства, а зокрема для молоді. Маймо надію, що святкування бою під Крутами і тут, в Америці, перейде в традицію національних свят українсько-американської молоді.

Роман Лукич.

БОСТОН, МАСС.

Народне віче.

Старанням відділу Союзу Українок скликано на день 16 січня віче, якого в Бостоні давно ще не було. Зала української православної церкви була заповнена старими американськими українцями і свіжаними, недавно прибулими з Європи.

Після вступної промови представниці місцевого відділу СУА, А. Шафранської, виголосила промову Дарія Ребет, одна з

провідниць українського жіноцтва в Європі, яка приїхала на Світовий Конгрес Українського Жіноцтва в Філадельфії. Тому, що вона є членкою Української Головної Визвольної Ради, вона привітала зібраних іменем підпольної організації і жіноцтва, котре стоїть в бою на рівні з мужчинами. Промовниця в двогодичній промові згадувала три періоди боротьби українського народу за волю. Перший період це був від початку першої світової війни до другої війни під польською неволею; другий це під час другої війни, а третій період іде тепер, під більшовицькою неволею. Цю неволю згадувала промовниця належними красками і вказала необхідність боротьби за волю. Для цієї цілі повстала Українська Повстанська Армія й У. Г. В. Р.

Тут треба згадати, що це перед вічею мала пані Ребет розмову з представником щоденника Бостон Геральд і тому в недільним видання цієї газети появилася обшерна стаття з цієї розмови, в якій є згадка про діяльність пані Ребет і про о. д-ра О. М. Сидора.

Після реферату пані Ребет промовляла голова ОЧСУ І. Білінський про потребу допомоги для УПА і про потребу розголосу в Америці її боротьби, а о. д-р М. Сидор говорив до збірки на медицину та на шпитальні приклади та для захисту.

Тому, що того дня перебували в Бостоні представники З. У. А. Д. К. з Філадельфії, вони теж прийшли на віче.

З переданої збірки в сумі та цілого українського народу \$113.15 вислано на УПА \$50, а решти покрито коштами віча. Збірку переведено на гали, знялися збіркою: Д. Бортник і Софія Девідівна Т. Костецька й А. Шафранська.

Жертували: Марія Сіліньська \$10; М. Мороз \$5; по \$2: А. Шафранська, о. М. Сидор, В. Мигеда, С. Дзюбанюк, К. Бортник, гром. Федорів, Ф. Бойко, І. Сіліньський, Д. Бортник, Т. Костецький, А. Колісник, М. Кінаш, І. Костецький, А. Матейко, М. Колісник; по \$1: К. Жданюк, Я. Долісник, І. Берестецький, Д. Драдесанюк, П. Боднар, О. Панкевич, Д. Кузь, К. Оліяр, А. Бортник, М. Захаркевич, Ю. Смарш, Е. Мусяловська, І. Френчко, М. Кушнір, М. Зварич, К. Когут, Е. Близняк, О. Школяр, О. Старушко, А. Івашко, М. Давискиба, І. Барабанюк, М. Давискиба, В. Гоц, Т. Січкорів, І. Масний, М. Панкевич, І. Гримак, С. Мідвідь, С. Кіюка, д-р Т. Корещаків, Т. Юськів, Т. Музицька, І. Одомарук, В. Осція, І. Гуцуляк, М. Крупець, П. Кучер, М. Зварич, С. Ярош, Т. Королішин, К. Чагарин, М. Шидлівська, С. Дейвид, С. Музиця, Г. Біловідська, К. Штогрин, К. Петрейко, Я. Начас, М. Бор-

ЗАЧАВ ПРОСТИМ ВОЯКОМ, А СКИНЧИ ГЕНЕРАЛОМ З ЧОТИРЬОМА ЗІРКАМИ. — Зліва це генерал Кортні Н. Годжес, командант Першої Армії американських збройних сил, що відійшов у відставку по 43 роках військової служби. Авансував від звичайного воляка („парияет“) до генерала з чотирьома зірками, а тепер наділено його ще окремим відзначенням, дубовим листком, додученим до Дистингвіш Сервіс Медал. Відзнаку прищиплює майор-генерал Роско Б. Вудруф від імені президента Трумана.

ден, А. Бебеза, А. Бербилицька, К. Пелешок, М. Демедчук, М. Липська, Р. Вецаль, М. Оверко, М. Шапак, А. Гурчаковська, М. Родик, М. Кондрак. Дрібніми зложили \$6.15, разом \$113.15.

Секретарками віча були А. Осада і А. Пацак.
М. Давискиба.

ГОЛОВНИЙ УРЯД У. Н. СОЮЗУ

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ:

ГОЛОВНИЙ ПРЕДСІДНИК:
МИКОЛА МУРАШКО,
81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

ЗАСТУПНИК ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА:
ГРИГОРІЙ ГЕРМАН,
9 E. Jackson St., Wilkes-Barre, Pa.

ЗАСТУПНИЦЯ ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА:
МАРІЯ МАЛЕВИЧ,
230 E. Agnew Ave., Pittsburgh 10, Pa.

ГОЛОВНИЙ СЕКРЕТАР:
ДМИТРО ГАЛИЧИН,
41-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

ГОЛОВНИЙ КАСІЄР:
РОМАН СЛОБОДЯН,
41-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

ГОЛОВНА КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ:

ДМИТРО КАПУЛА,
13 S. Hancock St., McAdoo, Pa.

ВОЛОДИМИР ГІРНАК,
1 Oak Ave., Kingsway,
Toronto 9, Ont., Canada

Д-р АМВРОСІЙ Т. КІБЗЕЯ,
1651 Braden Ave., Detroit 10, Mich.

ІВАН В. ІВАНЧУК,
1930 Manor, Detroit 4, Mich.

СТЕПАН КУРОПАСЬ,
2930 N. Montclair St., Chicago, Ill.

ГОЛОВНІ РАДНІ:

ПАВЛО ДУДА,
1535 Benjamin Ave., Windsor, Ont., Canada.

СТЕФАН СЛОБОДЯН,
1323 N. 16th St., Philadelphia, Pa.

ІВАН РОМАНІШИН,
15 — 38th St., Irvington, N. J.

ТАРАС ШПИКУЛА,
1466 W. Haddon Ave., Chicago, Ill.

ВОЛОДИМИР ЛІДІК,
6711 Rutland Ave., Detroit, Mich.

ГЕНОВЕФА ЖЕРЕБНЯК,
1369 Brown St., Akron, O.

МИКОЛА ДАВИСКИБА,
11 Rosewood St., Mattapan, Mass.

ІВАН КОКОЛЬСЬКИЙ,
23 Fairlawn Ave., P. O. Box 467,
Woonsocket, R. I.

ДМИТРО ШМАГАЛА,
1037 Riverdale Rd., Cleveland, Ohio

ОЛЕНА ШТОГРИН,
4753 N. Hutchinson St., Phila 41, Pa.

ПЕТРО КУЧМА,
25 East 7th St., New York 3, N. Y.

Головна канцелярія У. Н. Союзу знаходиться у власному домі під числом 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.

Листова адреса У. Н. Союзу: P. O. Box 76, Jersey City 3, N. J.

Telephone: BErgen 4-1016.

Новий американський університет

Багато визначних американських високіх шкіл засновано релігійними групами. Конгрегаціоністи заклали Гарвардський Університет; пресвітеріяни — Принстонський Університет; римо-католики — Нотр-Дамський Університет. Минулої осені відкрито перший університет, заснований американцями жидівської віри — Університет імені Брандейса. Покійний Луїс Д. Брандейс — член Найвищого Суду в Злучених Державах — широко знаний за свої ліберальні погляди. Новий університет приймає всіх кваліфікованих, без огляду на расу, віру, національне походження. Знаходиться він в околиці Бостону — в Волтам, в стеїт Массачусетс.

Про засновання і цілі нового американського університету подає тяживий журнал Лук, в своїм числі з 18 січня.

Як описує Лук, Університет імені Брандейса тепер вже працює нормально, але на початках було багато перешкод. Треба було зібрати потрібні засоби, треба було підшукати відповідне приміщення. Управі університету вдалося перебрати землю і будови Мидлсекського Університету у Волтам. Той університет колись було засновано як високу медичну школу, але вона не спромоглася дотриматися всіх вимог, що ставляться до таких шкіл. Тоді управа того університету погодилася передати новому університетові всю площу, будинки, зарядження — ні на чому не було боргу — з умовою, що Університет імені Брандейса не буде однобачним школою. На цю умову, звичайно, фундатори нової школи зразу погодилися, бо самі мали на меті цей принцип.

Університет імені Брандейса в той спосіб дістав площу в сто акрів, все знаряддя, яких шість будинків, серед яких є високий головний будинок, тепер знаний як „Замок“.

Разом з майном, новий університет дістав від Мидлсекського також чартер, що той дістав ще в 1849 році. Це надає

право новому університетові видавати студентам, які закінчили його медичний чи інші відділи.

Новий університет прирік ніколи не вживати „квотної“ системи, яка обмежує вступ до школи певним расовим чи релігійним групам. Таку квотну систему мають багато університетів і коледжів по цілій країні, в наслідок чого чимало здібних студентів з меншинних груп не можуть вчитися в тих школах.

В апілікаціях на прийняття до Університету імені Брандейса є ім'я апіканта, свідоцтво про науку в попередній школі та згадка про те, чим, крім науки, цікавиться студент. Не вимагають фотографії. Університет не цікавиться який відсоток загальної кількості студентів складає та чи інша расова, чи релігійна, чи національна група.

Як подає Лук, в першому році в університеті було мало студентів. Фундатори університету не гналися за більшою кількістю, бо не в числі сил, як думав і покійний Луїс Д. Брандейс.

Як казав д-р Абрам Л. Сахар — перший директор університету — „Ми хочемо, щоб Університет імені Брандейса був установою інтимною, щоб студенти не були тільки для того, аби їх позаписувати на картках. Ми хотіли б вважати школи, подібні до Університету імені Брандейса, додатковими до великих установ, які приділяють особливу увагу на виховання особи“.

Лук подає, що в першій класі було 107 учнів і 13 професорів. Сахар сподівається, що це відношення між кількістю професорів і студентів не змінилося в 1952 р., коли сподіваються мати 1,200 студентів.

Основи нового університету тримаються висловленої Брандейсом думки: „Як маємо керуватися світлом розуму, мусимо мати відважні думки“.

Загальна Рада.

ПОШІРЯЙТЕ „СВОБОДУ“.

ЖЕ ПОЯВИЛАСЬ у розпродажі на американському книжковому ринку знаменита книжка про життя, діяльність та творчість другого по Шевченкові найбільшого духового велиття України, що заповів українському народові, що не самі сльози й зіздання йому судились, бо прийде час і він огнемним видом засяє у народів вольних колі. Якраз тепер пора розголосити цей заповіт, як і багато гуманних, поступових та свободолюбних думок великого мислителя, яким міг би гордитися кожний культурний нарід. Якраз для цієї цілі видано заходами і коштом Українського Народного Союзу нову книжку в англійській мові п.н.:

Ivan FRANKO

The Poet of Western Ukraine

Selected poems translated with a biographical introduction

by

PERCIVAL CUNDY

Edited by CLARENCE A. MANNING

Published by

PHILOSOPHICAL LIBRARY
NEW YORK

Книжка ця має 265 сторін, естетично видана, на добрім папері й в гарній оправі. В передмові проф. Кларенс Маннінг висняє, в чому є сила правд, які голося І. Франко, додаючи, що добре було б усім людям у цілому світі прочитати ці правди у віці, коли приходять до слова фальшиві пророки, що виступають під маскою „прогресу“ і „розуму“. Автор книжки, д-р Персивал Конді, з роду англієць, передає вичерпно найважливіші моменти з життя та творчості поета, вміщаючи 196 сторін самих перекладів віршів Франка, починаючи „Вічним революціонером“, а кінчаючи на вимках з „Зівялого листя“, „Мойсея“, „Панських жар-тін“ і т. д.

Замовлення на цю книжку належить слати враз з належністю в сумі \$4.50 на таку адресу:

Svoboda

P. O. Box 346

Jersey City 3, N. J.

Замовлення з Канади треба платити американською валютою. С. О. D. не приймаємо

З В І Т

ЗІ ЖЕРТВ, НАДІСЛАНИХ ДО ЗЛ. У. А. Д. КОМІТЕТУ.
(ЗА МІСЯЦЬ ГРУДЕНЬ 1948 Р.)

(Докінчення)

Форествіл, Конн. — Т. Піч \$10.
Стемфорд, Конн. — Громада при Укр. Народнім Домі \$35.
Бриджпорт, Конн. — Збірка з 40-літнього ювілею п-ства Василія і Марії Вилиток \$41.
Злози: В. і М. Вилиток \$5; по 2: І. Мандрона, М. Савіцька; по 1: А. Глива, А. Вих Шем-беркова, А. Чернявська, А. Гошовська, А. Паскевич, А. Бойко, А. Кучма, М. Галкевич, М. Мандрона, С. Мандрона, М. Данченко, С. Мандрона, І. Новак, Г. Глива, Д. Постолюк, П. Сливинський, К. Путчинський, П. Литвин, К. Гарбій, В. Сенів, В. Манд, В. Руане, Ф. Федеріко, П. Пилипчук, Т. Красіца, В. Гриневич; решта дрібними.
П. Сливинський 5, К. Шляхтин 5, М. Данилюк 5.
Виндзор, Лакс, Конн. — М. Данилюк \$5.
Лоренс, Масс. — Збірка на скитальців \$28.25. Зложили по 2: А. Фрідман, П. Мельніца, Д. Макус; по 1: Каленік, М. Чайковський, Ф. Калітка, М. Шекла, І. Тертецький; решта дрібними.
Тавнтон, Масс. — К. Олівер \$10, М. Попович 5, М. Попович, мол. 1.
Вурстер, Масс. — П. Зазуляк \$10.
Маттанан, Масс. — Укр. Прав. Парохія, з Листопадового Свята \$50.
Бостон, Масс. — М. Івашко \$5.
Вайтінг, Інд. — С. Вандик \$5.
Балтимор, Мд. — Українська Громада з віча ЗУАДКомітету \$37.07. Зложили по \$5: Ю. Шульга, П. Трусов, П. Приймак; по 2: С. Криш, І. Сметак, М. Луцишин, А. Чорний, Крисованний; по 1: Ю. Маньовська, М. Криш, П. Цапко, Е. Боднар, А. Смоляк, о. Маньовський, І. Бойко, П. Мармаш, Ю. Шпашура, о. Середович, П. Шульга, Н.Н.
Дітройт, Міш. — Віліям Карп \$50, д-р А. Т. Кібзей 5, М. Яблєвський 5.
Сейнт Пол, Мінн. — П. Качмар \$5.
Міннеаполіс, Мінн. — С. Курьянчук \$5.
Канзас Сіті, Канс. — Громада зложила на скитальців \$25. Д. Яничин 10, Д. Яремко 5, В. Феден 5, Д. Кархут 5, М. Левус 5, Н. Яничин 5, Ф. Маур 5, В. Кондрук 1, М. Приклятий 1.
Гюстон, Тексас. — М. Балабан \$4.
Вілмінгтон, Дел. — М. Макнік \$5.
Рутленд, Вермонт. — Іван Кінах \$50.
Провіденс, Р. Ай. — Збірка на скитальців. Зложили по 2: А. Потаєв, Н. Путач; по 1: П. Накопінський, М. Шарпан, М. Миськів, Т. Шаран, М. Юрківський, О. Настосовський, Г. Лучка, М. Резендіс, Г. Донекард, А. Сербаніс, Дж. Сербаніс, Л. Дейвід, Дж. Ледаковський, Р. Лободяк.
По \$3.00: М. Кузів, І. Рогаш, А. Малецька, П. Сиротюк, С. Бобак, Ф. Фалінський, П. Деніс, П. Згоба, В. Сломошинський.
По \$2.00: В. Танчак, С. Бовверс, А. Матейко, о. А. Кість, А. Соколовський, Т. Лесик, Р. Ситник, П. Чер, А. Кулич, А. Шеремета, Н. Мішинин, В. Федорович, Е. О. Прус, Ю. Яблоньська, Г. Полотнюк, С. Масловська, І. Костів, Е. Лесків, А. Фриук, Сімеон Гнатківський, М. Бахонич, М. Модяк, С. Гумілевич, О. Кошуба, П. Папушко, С. Ласков, А. Булай, Б. Лівович, М. Колеса, К. Тереско, П. Писарчук, Ф. Ясцьовський, А. Ног, Т. Колар, Г. Боруцький, А. Тригук, С. Шульга, С. Дубін, Т. Семерат, В. Найран, С. Гнатківський, М. Клем, С. Костик, О. Рішнік, о. А. Кість, П. Оришків, І. Пшварок, І. Черига, П. Королішин, Софія Козак, Б. Кіналь,

Н. Бобик, С. Дідух, Д. Борисенко, М. Патерсон, М. Головський, Е. Захарчук, В. Терентик, І. Бурило, Копринчук, Я. Кридуба, М. Кармелюк, І. Майорчук, П. Бойко, С. Ласков, Е. Дішов, І. Кісіль.
По \$1.00: Н. Давискиба, Г. Гураль, В. Каспрук, Г. Позоляк, Д. Омелян, М. Герак, Т. Релік, І. Кузик, Т. Мороз, А. Серафін, А. Олександр, Н.Н., Г. Вовк, А. Вус, І. Крочак, М. Кремін, М. Колеса, М. Корещий, о. Н. Федорович, М. Гбур, Б. Барвінський, А. Доніцька, М. Махно, В. Кулька, П. Пейчик, Н. Давискиба, Н. Стець, П. Лочка, Н. Хмільовська, П. Гусайко, Я. Гавснер, Н. Чехар, О. Факос, П. Дмитрій, В. Волошин, Н. Бойко, І. Шило, Н. Грісис, П. Возняк, І. Бурило, Г. Петрів, Т. Маличок, Т. Ціпях, Ф. Кушнір, М. Дармограй, М. Коронський, А. Захарчук, Н. Давискиба, В. Голошко, Н.Н., А. Єрега, А. Данилів, Л. Фединак, Н. Хмільовська, А. Будаї, П. Геречка, С. Полівка, В. Бережанський, М. Гуцалюк, В. Лесик, П. Демчик, П. Панчишин, А. Лонгінов, Ф. Кін, Н.Н., Н.Н., П. Воловодчук, П. Волчанська, І. Шило, Укр. Кат. Церква, Т. Петришин, В. Демчишин, М. Ільницький.

ШУКАЮТЬ СВОІХ РІДНИХ

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету, прохайтеся на початку листа **ЛОКОНЧЕ** подати під яким чином в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

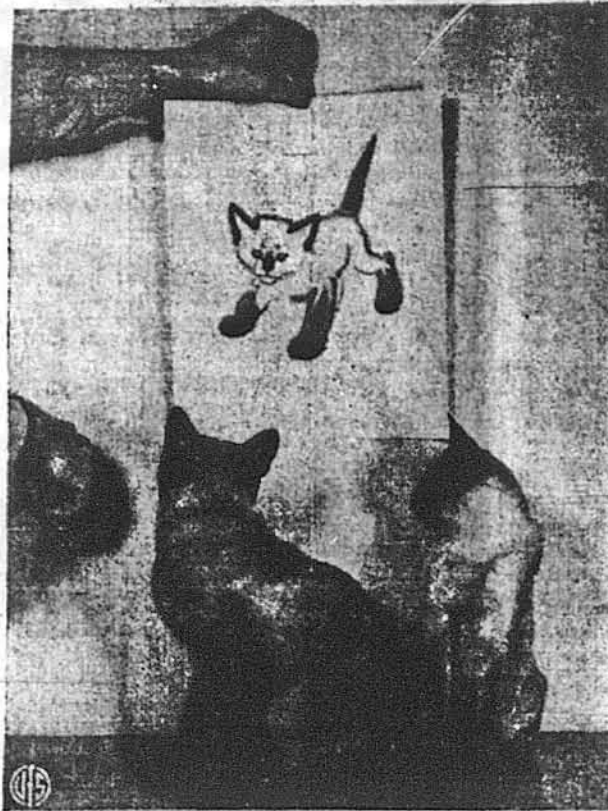
За листами чи адресами від скитальців прохайте звертатися безпосередньо до ЗУАДКомітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових витратів та за витрату часу на полегшення вашої справи.

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

17,085 Бадяк Дмитра і Наталії тіток Ганківська Катерини і Анни від Бадяк Володимира с. Дмитра і Ксені з с. Гломча (Сянік).
17,086 Родик Масний з с. Данилівці від Зварич Іларія з с. Богданівка (Тернопіль).
17,087 Дуркот Василя з с. волосянка (Велика Березня, Закарпат. Україна) від Дуркот Івана з с. Луг.
17,088 Парашак стрія з с. Ціава від Парашак Олени д. Федя.
17,089 Біляшук Палагії і її доньки Анни з с. Бузакі (Камінькашівської обл.) від Лінки Степана.
17,090 Костюк Юхима і Антона з с. Черників (Волинь) від Роговський Антона.
17,091 Максимів Марії з доду з с. Татарське (Стрий) від Гордович Марії д. Анни і Юрка.

17,092 Вантук Теодора з с. Новосілки Гостинні (Рудки) від Пилипак Григорі с. Івана.
17,093 Калівода Ілїї, з м. Куличів — Волинь. Від: Січкарук Івана с. Теофілія.
17,094 До Українців доброї волі: допоможіть прихити в Америку чи Канаду. Від Речинський Іванів Ростислав: оперовий співак та технік-будівничий, з м. Бердичів (п. Рівно В. Україна).
17,095 Штельмах Михайла з с. Бенкова Вишня (Рудки) від Штельмах Магдаліни.
17,096 Клебанський Василя с. Михайла з с. Утіхович (Перемишль) від Максим Василя.
17,097 Химяк Івана з с. Хлопичі (Рудки коло Львова) від Химяк Івана.
17,098 Денчик Петра з с. Рожубелі (Перемишль) від Гавей Емілії.
17,100 Базилек Зофії з с. Макунів (Мостиска) від Базилек Івана с. Івана.
17,101 Дзюба Василя з с. Гуменець (Самбір) від Дзюба Лідії зам. Біленко д. Івана.
17,102 Гоцак Андрія дядька та Гоцак Бориса і Марії з с. Чистопаді (Зборів) від Клас Ангелі.
17,103 Шлюзар Василя батька з с. Цуцільовиць (Стрий) від Ласковський Івана.
17,104 Дохтярук Лідії тітки від Мельник Марії.
17,105 Коцко Параски від брата Коцко Михайла с. Дани-

ГЕЙ, А ТО ЩО ТАКЕ? — Так, ніби, мали б питати себе котики, споглядаючи на стіну. Але так, чи ні, то правдою є, що мисис Милдред Л. Мід з Шікаго дістала за цю фотографію нагороду в сумі \$250 у зв'язку з Красивим Фотографічним Тижднем, що триватиме від 9-го до 16-го лютого.

17,106 Борей Володимира і Раї від Шевчинська Кляри.
17,107 Братів Филиппак Юрія і Хованець Гриця від Филиппак Стефанії.
17,108 Гунза Филипа і Анастасії з с. Турка над Стриєм від Вросевич-Купресь Ольги.
17,109 Кураш Петра з с. Березка (Перемишль) від Дзодз Степана с. Анни з дому Кураш.
17,110 Рокунь Василя з с. Слободи Золотої (Тернопіль) від Ковалів Анни і Мартинців Володимира.
17,111 Москалик Степана з с. Середіє (Лісько) від Москалик Юлії.
17,112 Кунь Данила з с. Лудна (Березів) від Пудлик Михайла.
17,113 Браткевич Михайла с. Катерини і Стаха з с. Ремезівці (Золочів) від сестри Марії.
17,114 Мулик Пантелеона з с. Стібно, Бабяк Михайла з с. Стібеніць, Цявек Івана всі з Перемишльщини від Мулик Івана.
17,115 Ковальський Івана з с. Романове Село (Збарж) від Козак Анни.
17,116 Струк Йосифа від Бойко Марії д. Василя і Анастасії з с. Білі Ослави (Станиславів).

Голоситись на адресу:
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. Box 1661, Philadelphia, 5, Pa.

Кожний, хто бажає, щоби прислане ним оголошення пошукувати родини і знайомих різних скитальців було поміщене у „Свободі“ безплатно, хай вишле таке оголошення впрод до

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE,
P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щоби прислане ним оголошення було поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне, то хай разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове оголошення, розміру 1 цаль в одній колонії коштує \$1.00.

Адм. „Свободи“.

ТАРЗАН, ч. 2026. Небезпечна власність.

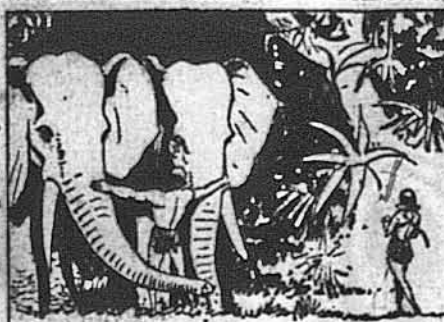

FEELING THE SCRATCHING AGAINST HIS LEG, TARZAN LIFTED THE CUB IN SURPRISE. "WHAT IS THIS?" HE DEMANDED.

Тарзан почувши шкрябання в нозі, зі здивуванням підніс левка. „Що це таке?“ — запитав він.
„Оце молоде того льва“ —

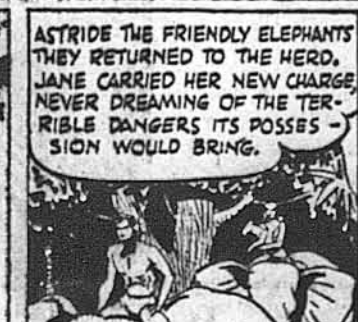

відповів Джена. „А то, що ти мусів убити його батька, а я знову була випадково причиною смерті його матері, я не можу залишити його“.

NODDING HIS AGREEMENT, TARZAN TURNED TO THE ELEPHANTS AND WAS RELIEVED TO FIND THAT THEIR COMMON INTEREST IN PROTECTING JANE HAD RECONCILED THEM.

Тарзан притакнув на це, звернувся до слонів і дуже врадувався тим, що вони поєдналися для охорони Джени. Сівши на приязних слонів,

ASTRIDE THE FRIENDLY ELEPHANTS THEY RETURNED TO THE HERD. JANE CARRIED HER NEW CHARGE NEVER DREAMING OF THE TERRIBLE DANGERS ITS POSSESSION WOULD BRING.

вони вернулися до череди. Джена везла свого нового любимця, не передчуваючи, яку небезпеку криє для неї мале левення.

Спортіві Вісті

ФУТБОЛ: УКРАЇНСЬКИЙ С. К. — МАКАБІ, БРУКЛІН.

В неділю, дня 6 лютого 1949 — год. 2.30 після полудня на грищі Ван Кортленд Парк (доїзд субвеєм: IRT 7 евно Ван Кортленд Парк) відбудуться першенські змагання між Українським Спортівим Клубом у Макабі Бруклін за точки класи „А“. Попередні змагання (осінню) скінчилися нерівнено 3:3, при чому Макабі вирівнала гру в останній хвилині гри. Останню Макабі прогала до Мілан Ф. Ц. 1:3, з якою українці ремісували 2:2. Запрошуємо українців нью-йорської метрополії та околиці на змагання. Господар змагань українці.
За Провід Клубу:
Ярослав Воловодчук.

УКРАЇНЦІ МАЮТЬ ПРИЧИНУ ПИШАТИСЯ...

(Докінчення зі стор. 1-ої)

ротьбу. „Ди Вунсакет Колл“ з 27-го січня присвятив цій справі навіть окремий едіторіал про „Українську Армію“, та під моттом Томаса Пейна, що „хто хоче волі, мусить за неї боротися“. В статті стверджується, що українська колонія у Вунсакет „має причину відчувати справжню гордість з поширювання і скріплення української підпольної армії, що бореться проти комунізму за залізною завісою, не зважаючи на, здавалося б, непереможні труднощі“. Газета надрукувала свої міркування з нагоди виступу в цій громаді п-ні Ребет, переповідаючи рівночасно її інформації про Українську Повстанську Армію та взагалі про українську визвольну боротьбу. Свої міркування газета закінчує порівнянням з американської історії: „Ще, можливо, дещо трудно для нас тут в Злучених Державах признати конечність такої підпольної армії... Але наше власне скинення тиранії почалося з такої армії. Хто може сказати, що українці з 1949-го року не є подібні до наших Патріотів з 1876-го? Їх справа є

цілком певно справедлива, а їх патріотизм і волелюбність гідні подиву“. Довшу інформацію про місцевий виступ п-ні Ребет надрукував, м.і., теж „Бостон Сандей Гералд“ з 23-го січня, поміщуючи фотографію бесідниці.

ВАТИКАН ТАВРУЄ СУД НАД КАРДИНАЛОМ.

Рим, 4. лютого. — Речник Апостольської Столиці натаврував влаштовану більшовиками судову комедію над кардиналом Міндсенті в Мадярищині, називаючи її „трагестією суду“, тоді як офіційльний Орган Ватикану, „Осерваторе Романо“, стверджує, що в акті обвинувачення не наведено ані одного переконливого доказу вини кардинала. Ватиканське радіо закликає всіх вірних до молитви, щоби в цій судовій комедії виявилася справжня справедливість.

ЯКЩО БАЖАЄТЕ ДІСТАТИ ТАКЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ, ЯКЕ БУЛОБ ПОВНЕ ТА МОДЕРНЕ, А ЗА ЯКЕ ТРЕБА ПЛАТИТИ НИЗЬКО ОПЛАТУ, ТО ОБЕЗПЕЧІТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ СОЮЗІ

ЗБОРНІ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮАРК, Н. ДЖ. — Тов. Вільна Україна, від. 152, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в середу, 9. лютого, в год. 8:30 вечір, під ч. 180 William St. Просимо всіх членів конче прийти на ці збори, бо збори, з причини невідповідного часу, не відбулись у січні. — За уряд: М. Шумейко, І. Вакум.

ДЯКОВЧИТЕЛЯ

Українська Православна Парафія Пресв. Богородиці в Аленгтаві, Па. — пошук

ДЯКОВЧИТЕЛЯ

Кандидат повинен бути людиною бездоганного характеру, досвідченим диригентом й режисером та уважати знавцем свого фаху. За бажаними інформаціями просимо голоситись до:

ST. MARY'S UKRAINIAN ORTHODOX PARISH
c/o Mr. Stephen Markowitz, Pres.
30 N. 2nd St., Allentown, Pa.

ARTHRITIS-RHEUMATISM

Остр. колони брлі слабости neuritis зробили мот ромена без ужиточним дослідкам мей спати. Я не зміг, про робити, коли то я спробував LEON SOLID LINIMENT IOWNA Rheumatic Kidney Trouble. Тепер я цілком здоровий і знов працюю. — Яків Галузак з Wilton, N. Dak. Дайте, щоб LEON IOWNA вигнали з вашої системи отруї, які спричиняють болі — скоро, певно, безпечно. Ціна за обидва \$3.50 в антикварі. Добрі на всі ревматичні болі. Гарантуємо за медичну або гроші звернемо. Також висилаємо на COD. Пишіть до LEON, 311 — 5th Ave., New York 16, N. Y.

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ!

ЩЕ МАЄМО ТІЛЬКИ КІЛЬКА ДЕСЯТОК ПРИМІРНИКІВ

КАЛЕНДАРЯ-АЛЬМАНАХА

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Календар має 224 сторін друку і містить багато оригінального, цікавого, вартісного, інформаційного матеріалу з різних діляток американського й українського життя. Коштує всього \$1. Замовляйте негайно, висилаючи належність на таку адресу:

„СВОБОДА“

P. O. Box 346

Jersey City 3, N. J.

Професійні Оголошення

Dr. S. SHERNOFF
223 — 2nd Ave. (Cor. 14th St.)
N.Y.C. — Tel. GRamercy 7-7697.
Остр. Я довгочасні неауті, чоловіків і жінок. Шіпрін, X-Ray, Гозауття життя лікуємо без операції. Переводимо а. налізу крові для супружчя дозволів. Офісні години: В будні 10-7 P. M. В неділі: 11-1 P. P.

ПОШУКУВАННЯ

Пана SHUMAN-а NICK-а, сина Івана з Потічка коло Снітина (приблизно 46 років), що колись жив у Нью Йорку, шукає Шумкович Л. Адреса:

SCHUMKOWYTSCH L.
(13b) Munich, Freimann
I. R. O. Camp, "Warner Kaserne"
Germany, American Zone.

ІВАН КОВАЛЬЧУК FUNERAL HOME

COMPLETELY AIRCONDITIONED

ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕПІ

NEW JERSEY

ШІННІ ПРІСТУПНІ ДЛЯ ВСІХ ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАРІКРАША У випадку смутку в родині клієнта як в день так і вночі:

JOHN KOWALCHUK

129 GRAND STREET,
cor. Warren Street
JERSEY CITY, 2, N. J.
Tel. BERgen 4-5131

Comfortably air conditioned

Lytwyn & Lytwyn

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

801 SPRINGFIELD AVENUE

NEWARK, N. J.

and IRVINGTON, N. J.

Essex 6-5556

OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБАГАТО

Завжди ЩАДІТЬ дещо з вашого забезпечення.

Ми улаштуємо прекрасні ЦІЛІЙ \$150.00

ПОХОРОН за

У випадку смутку в родині клієнта

KAIN MORTUARIES, INC.

Найбільший український погребовий зарпідчик в Америці

S. KANAI KAIN, Pres.

433 STATE STREET

PERTH AMBOY, N. J.

Phone PE 4-4646

— or —

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

86 ELIZABETH AVENUE,

NEWARK, N. J.

Phone BIGelow 3-6768

225 WEST JERSEY STREET

ELIZABETH, N. J.

Phone: EL 2-3611

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

завдячує погребам до \$150

цієї так низької як

ОБСЛУГА НАРІКРАША

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 E. 5th St., NEW YORK CITY

Dignified funerals as low as \$150

Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похороном

в БРОНКС, БРООКЛІН, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N. Y.

Tel.: ORchard 4-2668

Branch Office and Chapel:

707 PROSPECT AVENUE

(Cor. E. 155 St.)

BRONX, N. Y.

Tel.: MEtrose 5-0873